

Logos ja ihmiskunta

Pekka Ervastian esitelmä 1.10.1922

Tavallistahan on, kun ihminen luulee tai sanoo löytäneensä Jumalan, että hän silloin kieltää sekä itseltään että toisilta kaiken filosofisen tarkastelun. Jumalaa ei suinkaan voi millään tavalla arvostella ja koko Jumalan löytäminen on siinä uskossa, siinä erityisessä suhteessa ihmisen ja Jumalan välillä, joka tekee mahdottomaksi ja vääräksi kaiken filosofisen spekulatiota, niinhän on tavallista. Me tiedämme, että uskonnossa, kristillisessä kirkossa aina on niin opetettu ja aina pidetty huolta siitä, ettei uskonnollinen ihminen vaipuisi minkäänlaiseen hedelmättömään spekulatioon, niinkuin he sanovat. Semmoinen spekulatiota vie korkeintaan uskon häviämiseen. Sitävastoin me olemme huomanneet näissä luennoissa, että kun totuuden etsijä sillä tavalla, jota me nimitämme teosofiseksi, on löytänyt Jumalan, häneltä ei suinkaan ole kielletty tästä löydöstä filosofoida. Päinvastoin hänen oma järkensä kehoittaa häntä siihen ja myöskin kaikki ne, jotka häntä ymmärtävät ja jotka, niinkuin hän, ovat löytäneet Jumalan tällä teosofisella tiellä. Nämä kehoittavat häntä filosofoimaan, ajattelemaan, käyttämään järkeään niin teoreettisesti kuin mahdollista. Hänen pitää järjen avulla koettaa ymmärtää, mitä hän on löytänyt, kuka se Jumala on, jonka hän on löytänyt, mikä on sen Jumalan suhde ihmiskuntaan yleensä ja sentähden hän on tilaisuudessa ja hänellä on vapaus heti niinkuin sanotaan deduktiivisella tavalla filosofoida löytämästään Jumalasta. Hän sanoo edelleen: tämä Jumala, jonka minä olen löytänyt, on tietysti maailmankaikkeuden ja äärettömyyden Jumala, ja sentähden hän antaa ajatuksensa liikkua niissä äärettömyyden kysymyksissä ja hän huomaa silloin, että tämä ääretön Jumala voi olla jossain suhteessa ilmenneeseen maailmaan ja siis ihmiskuntaan ja yksityiseen ihmiseenkin, mutta ainoastaan sillä ehdolla, että tuo

Jumala on jollain tavalla rajoittanut itseään, että äärettömyys siis on tehnyt itsensä käsittämättömällä tavalla äärelliseksi ja Jumala on ilmentänyt itseään. Näin tuo meidän totuuden etsijämme sanoo itselleen ja näin hän filosofoi äärettömästä Jumalasta ja ymmärtää, että ääretön voi olla suhteessa ihmiseenkin, kun se ääretön on itse rajoittanut itseään. Tuota Jumalan rajoitusta ihmiseen sanotaan Logokseksi. Uskonnolliset henkilöt ja kaikki vanhat mystikot nimittävät juuri tätä Jumalan rajoitusta Logokseksi eli Sanaksi, siksi Sanaksi, joka on ihmiselle ilmoitettu maailmankaikkeudesta. Mutta meidän totuuden etsijämme voi myöskin käyttää toista tietä ja itse asiassa on luultavaa, että totuuden etsijä ei tyydy tällä abstraktis-filosofoivalla tavalla määrittelemään Jumalaansa. Hän ei tahdo kulkea tällaista deduktiivista tietä, vaan hän tahtoo käsin kosketeltavan käsityksen Jumalasta. Sentähden hän lähtee induktiivista tietä kulkemaan. Hän ei aloita äärettömyydestä, joka hänelle on käytännöllisesti tuntematon, vaan hän aloittaa siitä, mitä hän tietää. Hän sanoo itselleen: minä tiedän, että minussa on Jumala jollain salaperäisellä tavalla. Minä olen kosketuksessa jumalallisen elämän kanssa ja tämä jumalallinen elämä ilmenee minussa itsessäni. Hän joutuu samaan asemaan kuin joka ikinen ihminen, joka kokee tällaisen henkisen herätyksen ja henkisen uudestasyntymisen, kuten esimerkiksi Fransiskus Assisilainen ja juuri se, että hän on tehnyt tämmöisen ihmeellisen kokemuksen, että hän on herännyt henkisesti, aivan kuin uudesti syntynyt Jumalassa, tämä se tekee, että hän tekee itselleen tuon kysymyksen, joka jokaisen täytyy tehdä, vaikkei hän olisi semmoista kokemustakaan tehnyt: mitä se on, jonka minä sisässäni tunnen? Kuka on se Jumala? Kuinka minun tulee ymmärtää ja käsittää tämä ihmeellinen kokemukseni? Ja silloin hänen tietysti täytyy sanoa itselleen, että se kokemus ei voi olla lähtöisin hänen ruumiillisesta elämästään, se ei voi olla liioin lähtöisin hänen sielullisesta elämästään, vaan sen täytyy olla lähtöisin jostain syvemmältä. Mutta kun hän ei tiedä mistään

äärettömästä, mistään ulkopuolella itseään olevasta Jumalasta, vaan ainoastaan siitä inspiratiosta, joka on elävänä hänen sisässään, niin hän sanoo itselleen: onko minussa siis jotain semmoista, jota voi nimittää jumalalliseksi? Ja silloin hänen täytyy myöntää itselleen, että aivan empiirisesti, aivan kokemukseen nojautuen on totta, että hänessä on jotakin semmoista, joka ei ole kotoisin tästä ruumiista eikä myöskään tavallisesta sielunelämästä, jossa itsessään on jotakin semmoista, joka ei ole parallellia sielun fyysillisten ilmiöiden kanssa. Mehän tiedämme, että materialistiset monistit eivät kiellä tajuntaa maailmankaikkeudelta, he sanovat, että tajunta on yhtä vanha ilmiö kuin aineellisuuskkin. Jok'ikinen pieninkin solu on tajuinen, sanoo Hecker, mutta se on rinnakkaisilmiö jonkun fyysillisen ilmiön rinnalla. Mutta tämmöinen kokemus, inspiratio, joka ihmiselle tulee henkisessä heräämyksessä Jumalan löytämisessä ja näkemisessä, se ei voi olla mikään fyysillinen rinnakkaisilmiö, sillä se saa niin merkillisiä ilmiöitä aikaan. Kun me katselemme Fransiskus Assisilaista, niin me näemme, että hänen elämänsä muuttui mitä merkillisemmäksi, ihanimmaksi, pyhimmäksi, rakkautta uhkuvaksi elämäksi. Se ei siis voi olla mikään patolooginen ilmiö niinkuin eräät psykologit sanovat. He sanovat, että tällaiset ovat sairaalloisia ilmiöitä, mutta jos nyt tuommoinen ihana elämä olisi sairaalloinen, silloin meidän täytyisi toivoa, että kaikki me tulisimme sairaalloisiksi. Sitä me emme mitenkään voi myöntää, päinvastoin semmoinen elämä, jota elää joku Fransiskus Assisilainen tai joku Buddha, joku Jeesus Kristus, on niin paljon kauniimpaa ja niin paljon ylevämpää tavallista inhimillistä elämää, että meidän täytyy sanoa sitä pikemmin joksikin inhimilliseksi ihanteeksi, kuin sairaalloseksi elämäksi. Me häpeäisimme itseämme, jos me nimittäisimme Buddhan, Jeesuksen Kristuksen tai Fransiskuksen elämää sairaalloseksi. Meidän täytyy sanoa: nämä ovat ihmiskunnan ihanteita, kaikista suurimmat, terveemmät, hienoimmat ihmiset, ne, jotka olivat ilman pahaa, täynnä

rakkautta, täynnä puhtautta. Ja näin ollen totuuden etsijän täytyy sanoa, koska hänen jumalallinen olemuksensa on saman laatuinen kuin Fransiskus Assisilaisen, koska se ilmenee sellaisena, että se tekee hänestä uuden ihmisen, että se saa hänet elämään toista elämää, niin se ei voi lähteä hänen ruumiistaan eikä hänen sielustaan, jos käsitämme sielun ainoastaan fyysillisten ilmiöiden psyykkillisenä rinnakkaisilmiönä, vaan sen täytyy lähteä jostain syvemmältä. Siis hänellä täytyy olla jotain syvempää, jotain ihmeellisempää kuin vain tämä personallisuus, hänellä täytyy olla jokin sieluolento, josta voi lähteä merkillistä inspiratiota. Niin paljon on aivan empirisesti todistettu.

Mutta kun totuudenetsijä tulee näin pitkälle filosofoivassa arvostelussaan, silloin hän huomaa, että hän aivan kuin pelosta säikähtyy, pysähtyy. Ei, hän sanoo, ei se voi olla niin, se olisi vain minun oma sieluni. Ei, minä olen tietoinen jostain, joka on koko muun olentoni ulkopuolella, paljon suurempi minua, paljon korkeampi ja ihmeellisempi. En minä voi rajoittaa sitä omaan sieluuni.

Me tiedämme, että on uskonnollisia filosofejä nykyaikana, jotka ovat tähän pysähtyneet, he eivät ole itse tietysti kokeneet, mutta he ovat tutkineet ja jonkun verran ehkä kokeneet, mutta ennenkaikkea tutkineet toisten ihmisten sieluelämää. He ovat tutkineet sitä niin tarkasti kuin se on ollut heille mahdollista kertomusten ja kirjallisten muistiinpanojen nojalla toisten ihmisten sieluelämää ja he ovat tulleet sellaiseen luonnolliseen johtopäätökseen, että siinä on inspiratio jostain salaperäisestä piilopaikasta ihmisen sielussa, ihmisen sisällä. Aivan puhtaasti tieteellisesti, me nyt emme pääse pitemmälle, kun me koetamme objektiivisesti ulkopäin arvostella ilmiöitä. Me emme pääse pitemmälle. Emme voi muuta sanoa, kuin että tässä on nyt ihminen ja me näemme tuon ihmisen, mutta hänen sisässään on tapahtunut jotain merkillistä, hänen sisässään on olemassa ihmeellinen inspiraatio, mutta mistä se lähtee. Meillä ei ole mitään muuta todistusta kuin että se lähtee hänen sisästään. Siis

tämmöiset uskonfilosoofit, jotka tutkivat asioita ulkoapäin, pysähtyvät pakosta tähän. He voivat mennä vielä niinkin pitkälle, että he sanovat, että ihmisen sielu on suurempi kuin hänen päivätajuntansa. He eivät ole tietoisia muista asioista, kuin hänen persoonallisesta elämästään, mutta kun hän saa vastaanottaa tällaisen inspiration sisässään, niin se todistaa hänen suhteensa ja ex analogia kaikkien muiden ihmisten suhteen, että ihmisten sielun on suurempi kuin heidän päivätajuntansa. Me tiedämme, että tämä ei ole suinkaan ainoa tie, jolla nykyajan filosoofit ovat tulleet siihen, että ihmisen sielu on suurempi kuin hänen päivätajuntansa.

Mutta jos me käännyimme pois noista psykologeista, jotka objektiivisesti, ulkoapäin syrjästä tutkivat asioita, niin tulemme itse totuuden etsijään taas ja silloin kuulemme, että hän sanoo minä en voi tyytyä sellaiseen selitykseen, että tässä olisin tekemisissä ainoastaan ihmisen, itseni, sieluni kanssa. Minä en voi tyytyä sellaiseen selitykseen sentähden, että tunnen selvästi, että minun inspirationi, se hengen vuodatus, joka on tullut, että se on tullut minun ulkopuoleltani. Minä en tiedä sanoa mistä se on tullut, mutta se on tullut ulkopuoleltani. Mutta nyt tämä totuuden etsijä ei millään tavalla ole kielletty ajattelemasta ja järjellään punnitsemasta ja pohtimasta näitä omia sisäisiä kokemuksiaan. Mutta hänen temperamentistaan riippuu sitten, pysähtyykö hän heti tähän kohtaan vai tahtooko hän enemmän ymmärtää ja käsittää näitä asioita. Hän voi sanoa: ”minä en osaa tunkeutua sen syvemmälle sieluni salaisuuksiin, minun täytyy jäädä samalle kannalle kuin jokainen tavallinen uskovainen, joka on jotakin löytänyt ja minä tyydyn uskoon. Tyydyn – en mihinkään sokeaan uskoon, mutta siihen sisäiseen kokemukseen ja tietoon, että olen yhteydessä Jumalan kanssa.” Siitä johtuu, että hänestä tulee mystikko. Sillä hän ei tietysti pysähdy tähän elämässään, vaan hän uskoo ja uskonelämässä yhäti tahtoo syventyä siihen uskonelämäänsä ja siinä hän edistyy kun hän sanoo, minun täytyy saada kokea. Jos saan kokea enemmän, niin silloin taas tietoni

lisääntyy, mutta en tahdo ajatella. Pääasia minulle on, että minä tottelen sitä Jumalaa, joka on ilmentänyt itsensä minun sisässäni. Niin sanoo mystikko. Hän antautuu elämään jumalallista elämää ja tyytyy siihen. Hän elää hengessään ja sisässään aivan uutta ihmeellistä elämää ja hän ei vaadi elämältä sen enempää selvyyttä. Hänen mielestään kaikki on niin selvää, sillä hän tuntee Isän Jumalan ja hän tuntee kaikki ihmiset veljikseen, mitä hän kaipaa enää? Semmoinen temperamentti on mystikolla.

Mutta on olemassa toisia temperamentteja niin sanoakseni enemmän tieteellisiä, enemmän arvostelevia ja järkeileviä luonteita, jotka sanovat: mutta minä tahdon käsittää ja ymmärtää näitä asioita. En tietenkään tahdo heittäytyä hedelmättömään spekulatioon, en tahdo, että järkeni harhailisi aivan tuntemattomissa asioissa, mutta tahtoisin kuitenkin jollain tavalla ymmärtää, sillä kun ymmärrän jonkun asian, silloin olen kuin suojattu kaikilta vaaroilta. Jokin asia, jota en ymmärrä, voi johdattaa minut harhateille, voin erehtyä luulemaan, että Jumala puhuu minun sisässäni, mutta ehkei se olekaan Jumala. Mutta jos oikein ymmärrän ne edellytykset ja ne kvalifikatiot, mitkä on jumalallisella elämällä sisässäni, niin tuntisin itseni enemmän suojatuksi, sillä minulla on niin elävä järki, se on niin liikkuva ja eloisa, että minä en osaa antautua tuommoiseen rauhalliseen uskoon, joka ei mitään kysy, joka vain elää. Minä ihailen sitä suuresti ja tunnen mitä suurinta kunnioitusta sitä kohtaan, mutta kun minun järkeni on niin etsiskelevä, niin se mielellään tahtoisin ymmärtää myöskin näitä mystillisiä ilmiöitä. Tämä on tuon toisenlaisen ihmisen temperamentti. Ja silloin hän kysyy: eikö ole kukaan ennen minua näin tuntenut, näin kokenut, näin elänyt, ja jos joku on, niin millä tavalla hän on ratkaissut tämän pulman?

Silloin me sanomme tämmöisestä ihmisestä, tämmöisestä luonteesta: hän on semmoinen totuuden etsijä, josta tulee okkultisti, eli salatieteilijä ja hän tarvitsee ainoastaan saada kuulla vähäisen toisilta salatieteilijöiltä, jotka ovat näitä asioita kokeneet, mitä he tietävät niistä ja mitenkä he ymmärtävät niitä,

jotta hän pääsisi tämän tien alkuun ja olettakaamme nyt, että hän todella kysyisi millä tavalla hän voi päästä ymmärtämään ja käsittämään näitä asioita. Silloin voimme vastata tähän samalla tavalla kuin eräs indialainen filosofi vastasi: elämän ja olemassaolon suurimmasta salaisuudesta Jumalasta ja maailman-kaikkeudesta on aivan turha spekuloida semmoisen, jolla ei ole mitään varmaa pohjaa, mutta kuka tahansa, joka on vähänkin kokenut, hän voi spekuloida näistä asioista eikä aivan hedelmättömästi, jos hän spekuloi niinkuin Vedanta filosofit sanovat, ilmestyksen pohjalla. Jos hän filosofoi sen pohjalla, mitä hänelle tietäjät ilmoittavat, siihen hän on oikeutettu, kuulkaan mitä suurtietäjät ovat esimerkiksi pyhissä kirjoissaan ilmoittaneet, kuulkaan kuinka he ovat selittäneet asiat, mitä he ovat puhuneet ihmisestä ja Jumalasta, ottakoon vaarin siitä ja ajatelkoon sitten. Kun hän niitä itselleen selittää, silloin ei hänen spekulationsa ole hedelmätön, se ei liiku turhissa ajatuskuviissa, vaan sillä on jotakin reaalista pohjaa. Samalla tavoin kun ihminen, joka tahtoo tietää jotain tästä näkyväisestä maailmasta, ei suinkaan rupea haaveilemaan turhia. Jos hän tahtoo tietää jotain Intiasta, niin hänen on turha ruveta kuvittelemään, minkälaista siellä on ja hän voi tulla minkälaisiin johtopäätöksiin tahansa: ihmiset ovat sinisiä ja kulkevat pää alaspäin, ehkä kaikki puutkin kasvavat latva alaspäin, hänhän voi ajatella mitä tahansa. Eihän kukaan järvevä ihminen halutessaan tietoa tästä fyysillisen maailman todellisuudesta menettele tällä tavalla, vaan hän joko matkustaa itse Indiaan tai jos hän ei ole siihen tilaisuudessa, kuuntelee, mitä ne jotka ovat Indiassa käyneet, kertovat, silloin kun he kertovat hänelle jotain selviä ja määrättyjä asioita, silloin hän voi ajatella mitä tuulentupia tahansa niiden asioiden perusteella, kuvitella itse matkustavansa, kuvitella kuinka hän voi joutua hyvään ystävyYTEEN jonkun brahmananin kanssa, niin hyvään ystävyYTEEN, että hän voi kuvitella pääsevänsä syömään päivällistä tällaisen brahmanin kanssa, mikä muuten ei ole niinkään tavallista, sillä brahmanit eivät syö muiden ihmisten

nähdän. Mutta tietysti tällainen kuvittelu ei ole sama kuin todellisuus. Hän on kuitenkin ajatellessaan Intiaa käyttänyt ajatuskuvina todellisia kuvia siitä, kuinka siellä olot ovat ja sentähden päässyt jonkunlaisiin tuloksiin. Kun me tahdomme ajatella Jumalaa, niin varokaamme aivan tyhjiä spekuloidasta. Varokoon ihminen ajattelemasta häntä vain mielikuvituksensa pohjalla, varokoon luottamasta ainoastaan omaan aistilliseen järkeensä. Varokoon hän sitä. Sen sijaan ottakoon vaarin siitä, mitä tietäjät, mitä semmoiset ihmiset, jotka ovat paljon näistä asioista kokeneet, sanovat, mitä he kertovat elämän suurista salaisuuksista ja silloin hän aivan samalla tavalla kuin äskeisessä esimerkissä toimii tajunnassaan oikeiden, todellisten ajatuskuvien kanssa ja hänen filosofoimisensa ei ole tyhjää ja turhaa spekulatiota, vaan se on hedelmällistä, se on sellaista, joka auttaa häntä hänen omassa persoonallisessa elämässään. Sentähden minä vain sanon: ihminen, joka on vähänkään kokenut, joka on totuuden etsijänä löytänyt Jumalan ja joka sitten temperamenttinsa nojalla tahtoo lähteä kulkemaan okkultista, salatieteellistä tietä, ottakoon hän selvän siitä, mitä meidän aikamme teosofisessa liikkeessä opetetaan. Ottakoon selvän siitä mitä nykyinen teosofia sanoo näistä asioista.

Olettakaamme nyt, että meidän totuuden etsijämme tahtoo noudattaa tätä neuvoa, tahtoo tutustua tietäjän ja okkultististen tutkijain lausuntoihin ja kertomuksiin ja kaikkien semmoisten kertomusten ja selitysten nojalla ymmärtää itseään. Mitä hän silloin saa kuulla? ”Tutki itseäsi”, sanovat tämmöiset tietäjät. Huomaa ensin tarkasti, että sinä olet sielullinen olento ja sinun sielullinen tajuntasi on suurempi kuin sinun päivätajuntasi, että sinä olet aivan kuin joku ympyrä tai pallo, joka ilmentää itsensä tässä näkyväisessä muodossa. Ennenkuin lähdet mitään uutta ja erikoista ajattelemaan tästä omasta itsestäsi, niin muista ottaa huomioon, että kaikki muut ihmiset ovat samanlaisia olentoja kuin sinä. He ovat kaikki sielullisia olentoja, sieluja jotka ovat suuremmat kuin heidän päivätajuntansa. Mikä oikeastaan erottaa

sinut muista tai useimmista muista ihmisistä? Se, että useimmat ihmiset eivät tiedä olevansa suuremmat kuin heidän päivätajuntansa. Useimmat luulevat olevansa ainoastaan se, mitä heidän päivätajuntansa on, mutta te tiedätte, että te olette jotakin suurempaa. Te tiedätte omasta kokemuksestanne, että te olette ottaneet vastaan inspiration. Mutta katso nyt muita ihmisiä. Huomaatko silloin ja luuletko silloin, että ihmiset eivät tiedä, että heidän elämänsä kuuluu aivan ulkonaisessa aistillisessa havainnossa? Luuletko sinä, että ihmiset elävät sillä? Silloin erehdyt. Sillä melkein kaikki ihmiset sanovat: kyllä meillä on inspirationia sisästä päin. Ne eivät ole näissä tavallisissa ihmisissä semmoisia inspiratioita, jotka synnyttävät heidät uudestaan koko elämän ajaksi, vaan ne ovat pienempiä. Me kuuntelemme kaunista soittoa tai laulua ja katselemme jotakin kaunista näytelmää. Ja ihminen tuntee, että hän värähtelee, hän tuntee jotain merkillistä. Mutta se ei ole synnyttänyt häntä uudestaan pysyväiseksi. Ikävä vain, että tällainen ihminen tuntee, että hänen rakkautensa esimerkiksi vähenee, se ei ole enää niin mahtava kuin alussa, se laimenee. Nyt on sinun tehtävä ero, mistä inspiratio kulloinkin tulee, sillä siitä kaikki riippuu. Ihmiset ottavat vastaan tavallisesti inspiratiot ulkonaisten aistiensa avulla. Me emme suinkaan voi sanoa, että se olisi tuo aistillinen havainto, joka inspiroisi, sillä sehän on vain erikoisen kuvan muodostuminen tajunnassa ilmiöiden välityksellä, vaan inspiratio on jotain, joka johtuu tuosta näkemisestä, se on jotain ihmisen sisässä, joka aivan kuin tulee sisästäpäin, mutta jonka tuommainen aistillinen havainto on herättänyt sitten. Siis kaikissa inspiratioissa on ensinnäkin jotakin herättävää, jokin syy, joka herättää. Mikä sen nyt sitten herättää. Se on aina jotakin, joka on lähtenyt joko toisesta ihmisestä tai luonnosta. Mutta useinkin se herätys lähtee toisesta ihmisestä. Ihminen on esimerkiksi maalannut taulun niin kauniin, että oikein värisemme, kun sitä katselemme, me joudumme aivan haltioihimme, kun sitä katselemme. Se on ihmisen kädestä lähtenyt, jokin ulkonainen,

joka vaikuttaa herättävästi meihin. Samalla tavalla jonkun ihmisen sana voi vaikuttaa herättävästi ja huomaa sitten vielä ne, jotka asioita syvemmin tietävät ja tuntevat, he sanovat, että ihmisiä ei ole ainoastaan tässä ruumiillisessa maailmassa, vaan ihmisiä on vielä paljon enemmän kuoleman jälkeisessä tilassa. Nämä ovat ne kaikki vainajat, joita on ääretön määrä, ne voivat myöskin vaikuttaa eläviin ihmisiin inspiroivasti, sillä tavalla, että he herättävät ihmisiä. Sillä me voimme tehdä sen huomion, että jonkun ihmisen läsnäolo voi vaikuttaa meihin erikoisella tavalla, sillä tavalla, että tulemme aivan kuin inspiroiduiksi. Tietysti on otettava myöskin huomioon, että meitä ihmisiä ympäröivät kaikenmoiset inspiration aiheet. Me sanomme niitä viekoituksiksi, houkutuksiksi ja me myönnämme itsellemme, että on kyllä sellaisia viekoituksia ja houkutuksia, jotka herättävät vastakaikua meidän sisässämme. Tiedämme kuinka uskonnossa puhutaan siitä, että on viettelyksiä ja ankaria viettelyksiä. Tiedä nyt siis, totuuden etsijä, sanovat tietäjät ja tutkijat, että niin on todellisuudessa. Nämät kaikki vainajat eivät suinkaan ole siinä asemassa, että he vaikuttaessaan läsnäolollaan eläviin ihmisiin, herättäisivät heidän sielussaan ainoastaan korkeita inspiratioita, vaan ne voivat herättää aivan alhaisiakin inspiratioita, jos nimittäin elävissä ihmisissä on jotakin, joka voi kaikua vastaan, antaa kaikua. Sentähden ihmiset ovat ympäröidyt ”viettelyksillä” ja ”houkutuksilla”, ja me voimme rauhallisesti sanoa, että suuri osa näistä houkutuksista ja viettelyksistä on alemmaa laatua. Me ihmiset olemme enimmäkseen vain niin vähäsen kehittyneitä, että aivan luonnostamme vaikutamme toisiimme inspiroivasti alhaisessa merkityksessä ja vainajat kaikki, jotka ovat siinä tilassa, etteivät he vielä ole puhdistuneet alemmasta olemusosastaan, he ovat aivan kuin näkymättömiä viettelijöitä, jotka ihmisiä ympäröivät. Sillä on kyllä totta, että vainajat, jotka ovat nousseet puhdistuneina ja astuneet – niinkuin sanotaan – ”taivaaseen”, ovat toisenlaisessa asemassa. He ovat siinä asemassa, että heidän inspirationsa on samanlaatuinen kuin

meidän ns. omatuntomme. Sentähden me voimme sanoa, että vainajat, jotka ovat puhdistuneet kiirastulesa, elävät omissatunnoissamme. Koko se vainajain maailma vaikuttaa inspiroivasti meidän omissatunnoissamme. Ja nämät tutkijat sanovat, näkymätön maailma on täynnä paljon muunlaisiakin olentoja. Tee, sanovat he totuuden etsijälle, tee muuan hyvin tärkeä havainto. Tiedä, että sillä on aivan tieteellinen pohjansa. Kun nähdään, että ihminen sielullisena olentona on suurempi kuin hänen päivätajuntansa, niin samalla heti hänen päivätajuntansa on sielullisesti todellinen ja hänen päivätajuntansa ja hänen sielullinen todellisuutensa persoonallisena olentona on näkymättömässä maailmassa, niinkuin sanotaan nykyisellä teosofisella kielellä "aura". Se on ihmisen aura. Siinä ilmenee hänen jokapäiväinen personallinen elämänsä. Ympyränä eli pallona hän on sielu ja se on salattu, mutta hänen aurassaan ilmenee hänen tavallinen päivätajuinen sielullinen elämänsä, hänen personallisuutensa. Ja hänen auransa on tuommainen pilvimuodostuma hänen ympärillään, monivärinen, alati liikkuva.

Nyt kun ihmisiä elää yhdessä suuri joukko samassa maassa, muodostaen yhden kansan, niin on havaittavissa, että heidän auransa ovat aivankuin salattut siihen näkymättömään maailmaan, joka tuota maata ympäröi, ja muodostavat ns. kansallisen auran. Se kansallinen aura, joka siis ei ole sama kuin jonkun elävän yksilön aura, vaan joka käsittää kaikkien sekä elävien että kuolleiden ihmisten auran vaikutukset, se on siis todellinen suurempi voimapatteri, josta kukin yksilöllinen ihminen tuossa kansassa on aivan kuin pienempi osa, ja pienempi patteri, jonka kanssa hän on yhtämittäisessä tekemisissä, niin että tuo yhteinen kansallisaura saattaa mitä syvimmällä tavallaan vaikuttaa inspiroivasti ihmiseen. Niinpä tiedämme, että ihmisessä voidaan mitä syvimpiä tunteita herättää silloin kun vedotaan hänen isänmaallisuuteensa, kansallisuuteensa. Hän on silloin paljon epäitsekäampi olento kuin mitä hän on persoonallisena olentona,

ja sentähden puhumme isänmaanrakkaudesta ja kansallistunnosta. Me sanomme, että se on erittäin syvä tunne, se ei ole mikään uskonnollinen inspiratio, mutta se on kuitenkin inspiratio, joka nostaa meidät ulkopuolelle itseämme. Tämä inspiratio, sanovat tietäjät ja tutkijat, tulee tuosta kansallisesta aurasta ihmiseen ja sieluun. Siitä hän saa voimaa tuntea, että se inspiratio on niin voimakas, että se panee hänet menemään vaikka kuolemaan. Ja vielä on huomattavaa, että tämän kansallisen auran takana on ihmisten sieluissa suurimpana olentona heidän minuutensa. Tämän kansallisen auran takana, ihmisminuuksien takana on olemassa tuollainen kansallishaltija, erikoinen tajuntakeskus, joka elää kansallisaurassa ja jolle kansallisaura on kuin persoonallinen ruumis, samalla tavalla kuin jokainen ihmisen persoonallinen aura on hänen sielunsa persoonallinen ruumis. Samalla tavalla on tuo kansallisaura tuon sisäisen haltijan, deevan persoonallinen ruumis. Ja tämä kansallishaltija, deeva, omasta puolestaan myöskin voi vaikuttaa inspiroivasti kansallisauraan ja sen kautta ihmisyksilöön. Sillä tavalla me näkymättömästi olemme päässeet näkymättömässä maailmassa selville ja ymmärtämään, mitä se on, joka sitoo suuren joukon ihmisiä yhteen. Jos sama kansa joutuu vaaraan, silloin kaikissa kansan yksilöissä herää merkillinen rakkaus, merkillinen yhteyden tunne, suuri tunne, että mehän kaikki kuulumme yhteen, me olemme yhteinen kansa, meillä on yhteinen isänmaa, meidän täytyy taistella, elää ja kuolla sen puolesta. Tämmöinen tunne perustuu siihen, että on olemassa kansallisaura. Me tiedämme vielä uskonnollisesta heräämyksestä ja uskonnollisista tutkimuksista, jotka tehdään teosofista tietä, että tämmöinen Jumalan tuntemus seisoo vieläkin syvemmällä kuin tuommoinen kansallinen ja isänmaallinen yhteyden tunne. Kaikki ovat veljiä keskenään, ja se tunne, joka puhuu minulle, se on kaikkien ihmisten yhteinen, se ei ole mikään kansallishaltija, se on koko ihmiskunnan Jumala, se on sellainen, joka tuntee kaikki ihmiset lapsikseen, niin että minäkin tunnen kaikki ihmiset veljikseni, olkoot he mitä kansakuntaa tahansa.

Ja sentähden minun kokemukseni on suurempi. Näin sanoo tuo totuuden etsijä. Aivan oikein, vastaavat tutkijat, sinun kokemuksesi on toista laatua. Sinun kokemuksesi ei ole kotoisin kansallisaurasta, se on kotoisin siitä tajunnasta, johon kuuluu koko ihmiskunta. Se on kotoisin tajunnasta, jota nimitetään ihmiskunnan Logokseksi ja myöskin toisella nimellä Kristukseksi. Sinun kokemuksesi on lähtöisin Kristuksesta. Kristuksessa kaikki ihmiskunnan sielut ovat yhtyneet, nämät sielut muodostavat Kristuksessa aivan kuin suuren auran. Ne muodostavat suuren salaperäisen auran, ruumiin, johon on pukeutunut ihmiskunnan Logos, Kristus. Se on Kristuksen ruumis. Meidän kaikkien sielumme, me itse sielullisina olentoina, henki-olentoina, minuuksina, olemme kaikki niinkuin soluja Kristuksen ruumiissa, ihmiskunnan logoksessa ja kun puolestamme saamme inspiratioita, että kaikki olemme veljiä ja siis tasa-arvoisia ja tunnemme Isän, joka on kaikkien ihmisten Isä, silloin ovat nämä inspiratiot lähtöisin ihmiskunnan Logoksesta, lähtöisin Kristuksesta. Ja mihin käytännöllisiin tuloksiin tämä vie, siitä tahdomme puhua ensi kerralla.

* * *